T009 A HÀM IX (15) Q39-43-Thiên Tử Mã Huyết Hỏi Tám Chánh-3

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH SOÁ 71

Nghe nhö vaày. Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn leâ cuûa Kyø-baø-giaø2 taïi thaønh La-duyeät, cuøng vôùi moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû, ñeàu laø A-la-haùn, caùc laäu hoaëc ñaõ saïch, thaáu suoát saùu thoâng, chæ tröø moät ngöôøi laø Tyø-kheo A-nan. Baáy giôø, vaøo ngaøy raèm thaùng baûy, ngaøy thoï tueá3, vua A-xaø-theá, vaøo luùc nöûa ñeâm sao saùng ñaõ xuaát hieän, noùi vôùi phu nhaân Nguyeät Quang4: –Hoâm nay laø ngaøy raèm, traêng troøn saùng quaù, neân laøm gì? Phu nhaân ñaùp: –Hoâm nay laø ngaøy raèm, laø ngaøy thuyeát giôùi, neân ñaøn ca, töï mình höôûng thuï naêm duïc. Vua nghe xong nhöõng lôøi naøy maø khoâng haøi loøng. Vua laïi hoûi thaùi töû Öu-ñaø-da:5 –Ñeâm nay, thaät trong saùng, neân laøm gì? Thaùi töû Öu-ñaø-da baïch vua: –Nhö nöûa ñeâm nay thaät trong saùng, neân taäp hoïp boán loaïi binh ñi chinh phaït ngoaïi ñòch caùc nöôùc khaùc naøo chöa haøng phuïc. Sau khi vua A-xaø-theá nghe nhöõng lôøi naøy xong, cuõng laïi khoâng vöøa yù, laïi hoûi thaùi töû Voâ UÙy6: –Nhö nay, ñeâm thaät trong saùng, neân laøm nhöõng gì? Vöông töû Voâ UÙy ñaùp: –Nay Baát-lan Ca-dieáp7, raønh veà caùc toaùn soá, bieát caû veà thieân vaên ñòa lyù, ñöôïc moïi ngöôøi toân ngöôõng, coù theå ñi ñeán hoûi oâng veà nhöõng nghi naïn naøy, vò aáy seõ noùi lyù raát vi dieäu cho Toân vöông, hoaøn toaøn khoâng coù ñieàu gì ngöng treä. Sau khi nghe xong nhöõng lôøi naøy, cuõng khoâng vöøa yù, vua laïi hoûi ñaïi thaàn Tu-ni-ma8: –Nhö ñeâm nay, thaät trong saùng, neân laøm nhöõng gì? Tu-ni-ma taâu vua raèng: –Nhö nöûa ñeâm nay, thaät laø trong saùng. Gaàn ñaây khoâng xa coù A-di-chuyeân9 hieåu bieát roäng, xin Ñaïi vöông ñeán hoûi nhöõng ñieàu nghi ngôø. Vua nghe xong nhöõng lôøi naøy, cuõng khoâng vöøa yù, laïi hoûi Baø-la-moân Baø-sa10: –Nhö nöûa ñeâm nay, thaät laø trong saùng, neân laøm nhöõng gì?

1.
Paøli: Samaóóaphala, D. i. 48. Haùn No 1(27), 22.
Kyø-baø-giaø leâ vieân . No 1(27): Kyø-baø Ñoàng töû Am-baø vieân .
Paøli: jìvakassa
2.
komaørabhaccassa ambavane, trong vöôøn Xoaøi cuûa Y só nhi Kyø-baø. 3. Paøli: Tadahuposathe pannarase komudiyaøcaøtumaøsiniyaø, ngaøy boá taùt, ngaøy möôøi laêm, thaùng Kattika, sau muøa haï an cö. Nguyeät Quang Phu nhaân ; khoâng roõ Paøli. 4.

Öu-ñaø-da thaùi töû . Paøli: Udayabhaddo kumaøro, nhöng khoâng ñöôïc ñeà caäp trong ñoaïn naøy. 5.

Voâ UÙy Vöông töû . Paøli: Abhaya-kumaøra; anh em dò baøo cuûa A-xaø-theá; cuõng khoâng ñöôïc ñeà caäp 6.

trong ñoaïn naøy. Haùn coù theå nhaàm, vì Vöông töû Voâ UÙy laø Phaät töû, chaéc khoâng khuyeân vua ñi phoûng ñaïo vôùi ngoaïi ñaïo. Baát-lan Ca-dieäp . No 1 (27): Baø-la-moân Vuõ xaù ñeà nghò Baát-lan Ca-dieäp. Paøli: Puøraòo kassapo. 7.

Tu-ni-ma . No 1(27): Tu-ni-ñaø . Paøli: moät Ñaïi thaàn khoâng neâu teân, aóóataropi kho 8.

raøjaømacco. A-di-chuyeân . No 1(27): Ñieån Taùc ñeà nghò. Paøli: Ajita Kesakambala. 9.

Baø-sa . 10.

Baø-la-moân ñaùp: –Nhö nay ngaøy möôøi laêm, thaät laø trong saùng. Gaàn ñaây khoâng xa coù Cuø-da-laâu11, cuùi xin ñaïi vöông ñeán hoûi nghóa naøy. Sau khi nghe nhöõng lôøi naøy xong, cuõng khoâng hôïp yù mình, vua laïi hoûi Phaïm chí Mañaëc raèng: 12

–Nhö nöûa ñeâm nay, thaät laø trong saùng, neân laøm vieäc gì? Phaïm chí ñaùp: –Ñaïi vöông neân bieát, gaàn ñaây khoâng xa coù Ba-höu Ca-dieân13, cuùi xin ñaïi vöông ñeán hoûi söï tình oâng aáy. Vua nghe nhöõng lôøi naøy xong cuõng khoâng haïp yù, laïi hoûi ñieån binh Saùch-ma14: –Nhö nöûa ñeâm nay, thaät laø trong saùng, neân laøm nhöõng gì? Saùch-ma ñaùp: –Gaàn ñaây khoâng xa coù Tieân-taát Loâ-trì15 raønh veà thuaät toaùn soá, coù theå ñeán hoûi ñaïo nghóa. Vua nghe nhöõng lôøi naøy xong, cuõng khoâng haïp yù mình, laïi baûo ñaïi thaàn Toái Thaéng16 raèng: –Nhö nay ngaøy möôøi laêm, thaät laø trong saùng, neân laøm nhöõng gì? Toái Thaéng taâu vua raèng: –Nay coù Ni-kieàn Töû17 ñoïc roäng caùc kinh, laø toái thöôïng trong caùc thaày, cuùi xin ñaïi vöông ñeán hoûi ñaïo nghóa. Vua nghe nhöõng lôøi naøy xong, khoâng haïp yù, beøn suy nghó: “Nhöõng ngöôøi naøy ñeàu laø nhöõng keû ngu muoäi, khoâng phaân bieät chaân nguïy, khoâng coù phöông tieän thieän xaûo.” Baáy giôø, vöông töû Kyø-baø-giaø ñang ñöùng beân traùi vua. Vua quay laïi hoûi Kyø-baø-giaø raèng: –Nhö nöûa ñeâm nay, thaät laø trong saùng, neân laøm nhöõng gì? Kyø-baø-giaø lieàn quyø tröôùc vua taâu raèng: –Hieän Nhö Lai ñang du hoùa ôû gaàn ñaây khoâng xa, trong vöôøn cuûa haï thaàn18, daãn theo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Cuùi xin ñaïi vöông ñeán ñoù hoûi ñaïo nghóa. Vì Nhö Lai laø aùnh saùng, laø maët trôøi, khoâng coù ñieàu gì beá taéc, thoâng suoát vieäc ba ñôøi, khoâng gì laø khoâng thaáu suoát. Chính Ngaøi seõ giaûng noùi söï aáy cho vua, nhöõng hoà nghi cuûa vua seõ töï nhieân saùng toû. Sau khi nghe nhöõng lôøi Kyø-baø-giaø, vua A-xaø-theá vui möøng hôùn hôû, phaùt sinh taâm thieän, lieàn khen Kyø-baø-giaø raèng: –Laønh thay, laønh thay! Vöông töû19 kheùo noùi lôøi naøy. Vì sao? Hieän thaân taâm ta ñang thaät laø böùc soát, vì voâ côù ñaõ baét gieát Phuï vöông. Laâu nay ta luùc naøo cuõng töï suy nghó, ai coù

Cuø-da-laâu ; do Tu-ni-ñaø ñeà nghò. Paøli: Makkhali Gosaøla. 11.

Ma-ñaëc . 12.

Ba-höu Ca-dieân . No 1(27): Do vieân töôùng giöõ cöûa teân Giaø-la ñeà nghò. Paøli: 13.

Pakudha-Kaccaøyana. Saùch-ma ñieån binh sö , vò töôùng chæ huy quaân ñoäi. 14.

Tieân-taát Loâ-trì . No 1(27) Öu-ñaø-di Maïn-ñeà Töû ñeà nghò Paøli: Saójaya-Belaææhi-putta. 15.

Toái Thaéng . 16.

Ni-kieàn Töû . Vöông töû Voâ UÙy ñeà nghò. Paøli: Nigaòæha Naøta-putta. 17.

Nguyeân Haùn: Baàn tuï vieân ; xem cht. treân. 18.

Vöông töû . Paøli: Komaørabhacca, ngöôøi ñöôïc Vöông töû (kumaøra) nuoâi döôõng (Sôù giaûi Paøli: kumaørena 19.

bhatoti komaørabhacco). Haùn dòch coù theå nhaàm, vì Kyø-baø laø y só cuûa vua chöù khoâng phaûi laø Vöông töû.

theå toû ngoä taâm yù ta? Nay nhöõng lôøi Kyø-baø-giaø vöøa noùi thaät hôïp yù ta. Kyø dieäu thay, nghe ñeán tieáng Nhö Lai, ta töï nhieân böøng tænh.
Luùc aáy, vua höôùng veà Kyø-baø-giaø noùi keä naøy:
Ñeâm nay traêng cöïc saùng
Taâm yù khoâng ñöôïc toû
Caùc khanh moãi ngöôøi noùi
Neân ñeán ai hoûi ñaïo.
Baát-lan, A-di-chuyeân
Ni-kieàn, ñeä töû Phaïm
Boïn hoï, khoâng theå caäy
Khoâng theå giuùp ñöôïc gì.
Ñeâm nay thaät cöïc saùng
Traêng troøn khoâng tyø veát
Nay hoûi Kyø-baø-giaø
Neân ñeán ai hoûi ñaïo.
Luùc aáy, Kyø-baø-giaø traû lôøi vua baèng baøi keä:
Nghe aâm thanh nhu nhuyeán
Thoaùt khoûi caù Ma-kieät
Mong ñuùng thôøi ñeán Phaät
Nôi vónh vieãn khoâng sôï.
Vua laïi ñaùp baèng baøi keä:
Tröôùc ñaây ta ñaõ laøm
Vieäc voâ ích cho Phaät

Haïi con Phaät chaân chaùnh
Teân laø Taàn-baø-sa.20
Nay heát söùc hoå theïn
Maët muõi naøo gaëp Phaät
Vì sao nay oâng baûo
Khieán ta ñi gaëp Ngöôøi?
Kyø-baø-giaø laïi traû lôøi vua baèng baøi keä:
Chö Phaät khoâng kia, ñaây
Keát söû ñaõ tröø haün
Taâm bình ñaúng khoâng hai
Ñoù laø nghóa Phaät phaùp.
Neáu duøng höông chieân-ñaøn
Thoa leân tay phaûi Phaät
Caàm dao chaët tay traùi
Taâm khoâng sinh taêng giaûm.
Nhö thöông con La-vaân
Con duy nhaát, khoâng hai
Taâm ñoái vôùi Ñeà-baø
Oaùn thaân khoâng coù khaùc.
Taàn-baø-sa , vua cha cuûa A-xaø-theá; laø Phaät töû nhieät thaønh. 20.

Nguyeän ñaïi vöông khuaát taát Ñeán thaêm gaëp Nhö Lai Nghi ngôø seõ ñöôïc döùt Chôù coù ñieàu e ngaïi. Roài vua A-xaø-theá baûo vöông töû* Kyø-baø-giaø raèng: –Vaäy oâng haõy nhanh choùng chuaån bò naêm traêm con voi ñöïc vaø naêm traêm con voi caùi, ñoát naêm traêm ngoïn ñeøn. Kyø-baø-giaø ñaùp: –Vaâng, thöa ñaïi vöông! Vöông töû* Kyø-baø-giaø lieàn chuaån bò moät ngaøn con voi vaø ñoát naêm traêm ngoïn ñeøn, roài ñeán tröôùc taâu vua raèng: –Xe coä ñaõ chuaån bò xong, vua bieát ñuùng thôøi! Luùc aáy, vua A-xaø-theá daãn theo nhöõng ngöôøi tuøy tuøng ñeán trong vöôøn leâ, giöõa ñöôøng laïi sinh loøng sôï haõi, toaøn thaân loâng döïng ñöùng, quay qua baûo vöông töû* Kyø-baø-giaø raèng: –Nay ta khoâng bò oâng gaït ñoù chöù? Khoâng ñem ta naïp cho keû thuø chöù? Kyø-baø-giaø taâu vua: –Thaät söï khoâng coù lyù naøy. Cuùi xin ñaïi vöông tieán leân tröôùc tí nöõa. Nhö Lai caùch ñaây khoâng xa. Baáy giôø, vua A-xaø-theá trong loøng coøn lo sôï, hoûi laïi Kyø-baø-giaø raèng: –Ta khoâng bò ngöôi duï hoaëc chaêng? Ta nghe noùi Nhö Lai daãn ñaàu moät ngaøn hai traêm naêm möôi ñeä töû, sao giôø khoâng nghe moät tieáng ñoäng? Kyø-baø-giaø ñaùp: –Ñeä töû Nhö Lai thöôøng nhaäp ñònh, khoâng coù loaïn töôûng. Cuùi xin Ñaïi vöông haõy tieán tôùi tröôùc chuùt nöõa. Vua A-xaø-theá lieàn xuoáng xe, ñi boä qua coảng, ñeán tröôùc giaûng ñöôøng, roài ñöùng im laëng quaùn saùt Thaùnh chuùng vaø quay sang hoûi Kyø-baø-giaø raèng: –Nhö Lai hieän ñang ôû ñaâu? Baáy giôø, taát caû Thaùnh chuùng ñeàu nhaäp Hoûa quang Tam-muoäi chieáu saùng khaép giaûng ñöôøng kia, khoâng ñaâu khoâng saùng. Khi aáy, Kyø-baø-giaø laäp töùc quyø xuoáng,

ñöa tay phaûi chæ höôùng Nhö Lai vaø noùi: –Nhö Lai ñang ngoài chính giöõa, nhö maët trôøi phaù tan maây. Vua A-xaø-theá noùi vôùi Kyø-baø-giaø raèng: –Thaät kyø dieäu thay, Thaùnh chuùng naøy taâm ñònh ñeán nhö vaäy! Vì do duyeân gì laïi coù aùnh saùng naøy? Kyø-baø-giaø taâu vua: –Do söùc Tam-muoäi maø phaùt ra aùnh saùng. Vua laïi baûo: –Nhö hoâm nay ta quan saùt Thaùnh chuùng, thaáy raát laø yeân laëng. Mong cho thaùi töû Öu-ñaø-da cuûa ta cuõng neân voâ vi yeân laëng nhö vaäy. Roài vua A-xaø-theá laïi chaép tay töï giôùi thieäu: –Cuùi xin Theá Toân soi xeùt ñeán. Theá Toân baûo: –Hoan ngheânh ñaïi vöông! Vua nghe tieáng noùi cuûa Nhö Lai trong loøng heát söùc hoan hyû. OÂng ñeán gaëp Nhö Lai, töï noùi Vöông hieäu.

Baáy giôø, vua A-xaø-theá ñi ñeán tröôùc Phaät, naêm voùc gieo xuoáng ñaát, ñaët hai tay leân chaân Nhö Lai, töï xöng teân hieäu vaø noùi raèng: –Cuùi xin Theá Toân ruõ loøng thöông töôûng nhaän söï hoái loãi cuûa con. Phuï vöông voâ toäi maø con ñaõ baét gieát. Cuùi xin nhaän söï saùm hoái, töø ñaây con söûa ñoåi loãi laàm quaù khöù, tu döôõng ñieàu töông lai. Theá Toân baûo: –Nay thaät ñuùng thôøi, thích hôïp ñeå hoái loãi, ñöøng ñeå sai soùt. Phaøm ngöôøi soáng ôû ñôøi, ai bieát töï söûa ñoåi loãi laàm cuûa mình, ngöôøi ñoù ñöôïc goïi laø thöôïng nhaân. Phaùp cuûa Ta raát laø roäng lôùn, neân trong ñoù hôïp thôøi saùm hoái. Vua beøn ñaûnh leã saùt chaân Nhö Lai, roài ngoài qua moät beân. Baáy giôø, vua baïch Phaät: –Con coù ñieàu muoán hoûi. Cuùi xin Nhö Lai cho pheùp, con môùi daùm hoûi. Phaät baûo vua: –Coù nghi nan, hôïp thôøi cöù hoûi. Vua baïch Phaät: –Ñôøi naøy taïo phöôùc coù laõnh thoï baùo öùng hieän taïi chaêng?21 Phaät baûo vua: –Xöa nay vua ñaõ töøng hoûi ai ñaïo nghóa naøy chöa? Vua baïch Phaät: –Tröôùc ñaây con ñaõ töøng ñem yù nghóa naøy hoûi ngöôøi khaùc. Con ñaõ hoûi Baát-lan Ca- dieáp raèng: “Theá naøo, Baát-lan Ca-dieáp, ñôøi naøy taïo phöôùc coù laõnh thoï baùo öùng hieän taïi chaêng?” Baát-lan Ca-dieáp ñaùp con raèng: “Khoâng coù phöôùc, khoâng coù boá thí, khoâng baùo thieän aùc ñôøi naøy ñôøi sau; trong ñôøi khoâng coù ngöôøi thaønh töïu A-la-haùn.”22 Baáy giôø, con ñang hoûi veà söï thoï laõnh keát quaû baùo öùng, vò aáy traû lôøi laø khoâng. Nhö coù ngöôøi hoûi yù nghóa cuûa döa, laïi ñöôïc traû lôøi baèng lyù cuûa maän, nay Baát-lan Ca-dieáp cuõng nhö vaäy. Luùc aáy, con töï nghó: “Phaïm chí naøy ñaõ khoâng soi toû cho ta. YÙ nghóa maø nhaø vua thuoäc doøng haøo toäc hoûi, ngöôøi naøy tìm caùch daãn baùo vieäc khaùc.” Baïch Theá Toân, luùc aáy con muoán cheùm ñaàu oâng aáy lieàn. Vì khoâng chaáp nhaän lôøi oâng aáy noùi neân con khieán ñuoåi ñi. Roài con ñeán choã A-di-chuyeân hoûi veà yù nghóa naøy. A-di-chuyeân noùi vôùi con raèng: “Neáu ôû beân traùi soâng23 gieát haïi chuùng sinh, gaây voâ soá toäi thì cuõng khoâng coù toäi, khoâng coù quaû baùo xaáu.”24 Baïch Theá Toân, luùc aáy con laïi töï nghó: “Ta hoûi veà yù nghóa thoï baùo ñôøi naøy, ngöôøi aáy beøn ñem vieäc gieát haïi traû lôøi ta. Gioáng nhö coù ngöôøi hoûi yù nghóa cuûa leâ laïi ñöôïc traû lôøi baèng maän.” Con lieàn boû ñi. Con laïi ñeán choã Cuø-da-laâu maø hoûi yù nghóa naøy. Ngöôøi aáy ñaùp con raèng: “ÔÛ beân phaûi soâng taïo caùc coâng ñöùc khoâng theå tính heát, trong tröôøng hôïp ñoù cuõng khoâng coù baùo 25

laønh.”26 Luùc aáy, con laïi töï nghó: “YÙ nghóa maø nay ta hoûi, roát cuøng khoâng ñöôïc traû lôøi hôïp

21. Haùn dòch naøy khoâng heát yù. Tham khaûo, No 1(27): Ngöôøi laøm caùc doanh nghieäp, nhaän ñöôïc keát quaû naøy trong hieän taïi. Ngöôøi tu ñaïo, coù nhaän ñöôïc baùo öùng hieän taïi khoâng? Paøli: Diæætheva dhamme sandiææhikaö saømaóóaphalaö paóóapetun'ti? Coù keát quaû thieát thöïc cuûa Sa-moân ngay trong ñôøi naøy chaêng? 22. No 1(27): Thuyeát cuûa Maït-giaø-leâ Caâu-xaù-leâ. Ñoaïn treân, kinh soá 11, phaåm 38 noùi ñaây laø thuyeát cuûa A-di- chuyeân. Haùn dòch baát nhaát. Saømaóóaphala, thuyeát ñoaïn dieät (uccheda) cuûa Ajita kesakambala. No 1(27): Haèng thuûy nam , bôø Nam soâng Haèng. Saømaóóaphala: Dakkhiòaö cepi gaígaøya tìraö. 23.

24. No 1(27) thuyeát cuûa Baát-lan Ca-dieäp. Ñoaïn treân, kinh soá 11, phaåm 38 noùi ñaây laø thuyeát cuûa Cuø-da-laâu. Saømaóóaphala: Thuyeát voâ nghieäp (akiriya: Phi haønh ñoäng) cuûa Puøraòa Kassapa. No 1(27): Haèng thuûy baéc ngaïn ; trong ñoaïn veà thuyeát cuûa Baát-lan Ca-dieäp; xem cht. treân. 25.

26. Ñoaïn treân, kinh soá 11, phaåm 38, noùi ñaây laø thuyeát cuûa Ba-höu Ca-chieân. Haùn dòch baát nhaát.

lyù." Con laïi boû ñi. Con laïi ñeán choã Ba*-höu Ca-dieân maø hoûi yù nghóa naøy. Ngöôøi ñoù ñaùp: "Chæ coù moät ngöôøi ra ñôøi, moät ngöôøi cheát, moät ngöôøi qua laïi laõnh thoï khoå, vui."27 Luùc aáy, con laïi töï nghó: "Nay nhöõng ñieàu ta hoûi veà quaû baùo ñôøi naøy, beøn ñem vieäc soáng cheát töông lai ñaùp." Con laïi boû ñi. Con ñeán Tieân-tyø Loâ-trì hoûi yù nghóa naøy. Ngöôøi ñoù ñaùp con raèng: "Quaù khöù ñaõ dieät khoâng sinh trôû laïi nöõa; töông lai chöa ñeán cuõng laïi khoâng coù; hieän taïi khoâng döøng, khoâng döøng töùc laø bieán ñoåi."28 Con laïi töï nghó: "Ñieàu maø nay ta hoûi laø baùo ñôøi naøy, laïi ñöôïc traû lôøi baèng ba thôøi; ñieàu naøy khoâng phuø hôïp chaùnh lyù." Con laïi boû ñi. Con laïi ñeán choã Ni-kieàn Töû maø hoûi nghóa naøy: "Theá naøo, Ni-kieàn Töû, ñôøi naøy laøm phöôùc coù ñöôïc thoï baùo ñôøi naøy khoâng?" OÂng ñaùp con raèng: "Chuùng sinh bò troùi buoäc khoâng nhaân, khoâng duyeân. Chuùng sinh thanh tònh cuõng khoâng coù nhaân, cuõng khoâng coù duyeân."29 Luùc aáy, con laïi töï nghó: "Nhöõng Phaïm chí naøy thaät laø ngu muoäi, khoâng phaân bieät ñöôïc chaân, nguïy, nhö ngöôøi muø khoâng maét, roát cuøng khoâng traû lôøi ñöôïc yù nghóa cuûa nhöõng caâu hoûi töïa nhö ñuøa côït vôùi ngöôøi thuoäc doøng Chuyeån luaân thaùnh vöông." Sau ñoù con laïi boû ñi. Baïch Theá Toân, nay con hoûi yù nghóa aáy: "Ñôøi naøy laøm phöôùc coù nhaän hieän baùo khoâng?" Cuùi xin Theá Toân giaûng daïy nghóa aáy. Baáy giôø, Theá Toân baûo: –Ñaïi vöông, nay Ta hoûi ñaïi vöông, tuøy theo sôû thích maø traû lôøi. Ñaïi vöông, coù hay khoâng nhöõng ngöôøi phuï traùch röôïu, beáp, chaáp chöôûng vieäc thöôûng phaït, quaûn lyù taøi vaät, nhöõng ngöôøi phuïc dòch? Vua baïch Phaät : –Thöa coù. –Neáu nhöõng ngöôøi phuïc dòch aáy laøm luïng meät nhoïc qua moät thôøi gian laâu daøi, Ñaïi vöông coù töôûng thöôûng hoï khoâng? Vua baïch Phaät: –Tuøy theo coâng söùc maø chu caáp vaät duïng, khoâng ñeå coù oaùn traùch. Phaät baûo vua raèng: –Do phöông tieän naøy maø bieát, ñôøi naøy laøm phöôùc ñöôïc thoï baùo hieän tieàn. Theá naøo, ñaïi vöông, ñaõ ôû ñòa vò cao, thöông xoùt daân ñuùng

leã nghóa, roài laïi coøn ban thöôûng cho hoï nöõa khoâng? Vua baïch Phaät: –Vaâng, baïch Theá Toân, con cho thöùc aên ngon ngoït ñeå nuoâi soáng, khieán khoâng oaùn haän. Phaät baûo vua: –Do phöông tieän naøy maø bieát, ngöôøi aáy ngaøy xöa xuaát thaân thaáp heøn, daàn daàn tích chöùa coâng lao maø ñöôïc hoan laïc ñoàng vôùi vua. Vì vaäy cho neân, ñôøi naøy laøm phöôùc ñöôïc thoï baùo hieän taïi. Phaät baûo vua: –Ngöôøi coù coâng lao aáy, traûi qua nhieàu naêm, ñeán taâu vôùi vua raèng: “Chuùng toâi ñaõ laäp

27.

Haùn dòch baát nhaát, khaùc vôùi ñoaïn treân, xem kinh soá 11, phaåm 38, thuyeát cuûa Ba-höu Ca-chieân.

28.

Haùn dòch tröôùc sau baát nhaát; xem kinh 11 phaåm 38 treân.

29.

Cf. Paøli, Saømaóóaphala, thuyeát luaân hoài tònh hoùa (saösaørasuddhi) cuûa Makkhali Gosaøla.

coâng lao, vua ñaõ bieát roõ. Nay coù öôùc nguyeän muoán thænh caàu vua.” Vua seõ cho pheùp khoâng? Vua baïch Phaät: –Tuøy theo sôû nguyeän hoï, con seõ khoâng phaûn ñoái. Phaät baûo vua: –Ngöôøi coù coâng aáy muoán ñöôïc pheùp töø bieät vua, caïo boû raâu toùc, maëc ba phaùp y, xuaát gia hoïc ñaïo, tu haïnh thanh tònh, Vua cho pheùp khoâng? Vua baïch Phaät: –Vaâng, cho pheùp. Phaät baûo vua: –Giaû söû vua thaáy ngöôøi aáy ñaõ caïo boû raâu toùc, xuaát gia hoïc ñaïo, ñang ôû gaàn Ta, vua seõ laøm gì? Vua baïch Phaät: –Con seõ toân kính, cuùng döôøng vaø tuøy thôøi leã laïy. Phaät baûo vua: –Do phöông tieän naøy maø bieát, ñôøi naøy laøm phöôùc thì ñöôïc thoï baùo hieän tieàn. Giaû söû ngöôøi coù coâng lao aáy, giöõ giôùi hoaøn toaøn khoâng coù huûy phaïm, vua seõ laøm gì? Vua baïch Phaät: –Con seõ suoát ñôøi cung caáp y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh, khoâng ñeå thieáu thoán. Phaät baûo vua: –Do phöông tieän naøy maø bieát, ñôøi naøy laøm phöùôc thì ñöôïc thoï baùo hieän tieàn. Giaû söû ngöôøi aáy laïi ñaõ laøm Sa-moân, döùt saïch höõu laäu, thaønh voâ laäu, taâm giaûi thoaùt, trí tueä giaûi thoaùt, töï thaân taùc chöùng maø töï an truù, bieát nhö thaät raèng: “Sinh töû ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ xong, khoâng coøn taùi sinh ñôøi sau nöõa”, vua seõ laøm gì? Vua baïch Phaät: –Con seõ thöøa söï, cuùng döôøng suoát ñôøi y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm ngoïa cuï, thuoác men chöõa beänh, khoâng ñeå thieáu thoán. Phaät baûo vua: –Do nhôø phöông tieän naøy maø bieát, ñôøi naøy laøm phöôùc ñöôïc thoï baùo hieän tieàn. Giaû söû neáu khi ngöôøi aáy tuoåi thoï ñaõ heát vaø Baùt-nieát-baøn vaøo trong Nieát-baøn giôùi voâ dö, thì vua seõ laøm gì? Vua baïch Phaät: –Con seõ xaây thaùp lôùn ôû taïi ngaõ tö ñöôøng vaø duøng höông hoa cuùng döôøng, treo traøng phan baûo caùi, thöøa söï leã kính. Vì sao? Vì ñoù laø thaân trôøi, chaúng phaûi laø thaân ngöôøi. Phaät baûo vua: –Do phöông tieän naøy maø bieát, ñôøi naøy laøm phöôùc ñöôïc thoï baùo hieän tieàn. Vua baïch Phaät: –Nay, con nhôø nhöõng thí duï naøy maø hieåu roõ. Hoâm nay Theá Toân giaûng theâm yù nghóa naøy, con töø nay veà sau tin nhaän yù nghóa naøy. Cuùi xin Theá

Toân haõy nhaän con laøm ñeä töû, con quy y Phaät, Phaùp, Taêng Tyø-kheo. Nay con laïi saùm hoái, vì con ñaõ ngu si nhaàm laãn, Phuï vöông voâ toäi maø baét gieát. Nay ñem thaân maïng töï quy y. Cuùi xin Theá Toân tröø toäi loãi kia, giaûng noùi dieäu phaùp ñeå con maõi maõi ñöôïc an laïc. Nhö con töï bieát ñaõ taïo nhöõng toäi baùo, khoâng coù caên laønh. Phaät baûo vua:

–Coù hai haïng ngöôøi khoâng toäi maø maïng chung ñöôïc sinh leân trôøi trong khoaûnh khaéc co duoãi caùnh tay. Sao goïi laø hai? Moät laø ngöôøi khoâng taïo goác toäi maø tu thieän; hai laø ngöôøi caûi hoái toäi maø mình ñaõ taïo. Ñoù goïi laø hai haïng ngöôøi khi maïng chung seõ sinh leân trôøi khoâng coù gì nghi ngôø. Baáy giôø, Theá Toân lieàn noùi keä naøy: Ngöôøi laøm vieäc raát aùc Hoái loãi, chuyeån thaønh nheï Saùm hoái khoâng löôøi nghæ Goác toäi ñöôïc nhoå haún. Cho neân, ñaïi vöông haõy trò daân ñuùng phaùp, chôù ñöøng phi phaùp. Phaøm ngöôøi theo giaùo hoùa cai trò, khi cheát seõ ñöôïc sinh leân trôøi, coõi laønh. Sau khi maïng chung, danh tieáng seõ ñöôïc vang doäi khaép boán phöông. Ngöôøi sau cuøng truyeàn tuïng: “Xöa coù vò vua laáy chaùnh phaùp giaùo hoùa cai trò, khoâng coù cong vaïy.” Moïi ngöôøi xöng tuïng nôi sinh cuûa ngöôøi aáy. Tuoåi thoï ñöôïc theâm, khoâng bò cheát yeåu. Cho neân, ñaïi vöông haõy phaùt taâm hoan hyû höôùng veà Tam baûo Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng. Ñaïi vöông, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Baáy giôø, vua A-xaø-theá lieàn rôøi choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài lui ñi. Vua ñi khoâng xa, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Vua A-xaø-theá naøy neáu khoâng haïi phuï vöông thì hoâm nay ñaõ chöùng ñaéc Sô quaû Sa- moân, ôû trong haøng boán ñoâi taùm baäc, cuõng ñaéc taùm phaåm ñaïo cuûa Hieàn thaùnh, tröø boû taùm aùi, vöôït taùm naïn. Tuy vaäy, nay coøn ñöôïc haïnh phuùc lôùn, ñöôïc tín taâm voâ caên30. Cho neân, Tyø-kheo, ngöôøi ñaõ taïo toäi haõy tìm caàu phöông tieän thaønh töïu tín taâm voâ caên. Trong Öu-baø- taéc cuûa Ta, ngöôøi ñöôïc tín voâ caên chính laø vua A-xaø-theá. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 831

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù taùm phaùp theá gian32 theo ñoù chuùng sinh xoay chuyeån. Nhöõng gì laø taùm? Moät laø lôïi; hai laø haïi; ba laø vinh; boán laø nhuïc; naêm laø khen; saùu laø cheâ; baûy laø khoå; taùm laø vui. Tyø-kheo, ñoù laø coù taùm phaùp maø theá gian theo ñoù xoay chuyeån. Caùc Tyø-kheo, haõy neân tìm caàu phöông tieän tröø taùm phaùp naøy. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Voâ caên tín . Tín maø khoâng coù thieän caên, coù tín (hay boán chöùng tònh, Paøli: Avecca-pasaøda) nhöng 30.

khoâng coù goác reã trong kieán ñaïo. Xem giaûi thích cuûa Tyø-baø-sa 103, tr. 536b09.

31.

Paøli, A. viii. 5. Lokaparivatta.

Theá baùt phaùp . Paøli: Aæhime lokadhammaø: Laøbho, alaøbho, yaso, ayaso, nindaø, pasaösaø, sukhaö,

32.

dukkhaö.

KINH SOÁ 9

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Nhö Lai xuaát hieän theá gian, laïi thaønh Phaät ñaïo ôû theá gian, nhöng khoâng bò taùm phaùp theá gian loâi cuoán. Gioáng nhö hoa sen sinh ra töø buøn laày, heát söùc töôi saïch, khoâng nhieãm nöôùc buøn, ñöôïc chö Thieân yeâu kính, ai thaáy ñeàu vui veû trong loøng. Nhö Lai cuõng laïi nhö vaäy, ñöôïc sinh töø baøo thai, ôû trong ñoù ñöôïc nuoâi lôùn, ñöôïc thaønh thaân Phaät. Cuõng ngoïc löu-ly laø loaïi baùu laøm saïch nöôùc, khoâng bò buïi nhô laøm nhieãm; Nhö Lai cuõng laïi nhö vaäy, cuõng sinh ôû theá gian, khoâng bò taùm phaùp theá gian nhieãm ñaém. Cho neân, Tyø-kheo, haõy neân tinh taán tu haønh taùm phaùp. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 10

Nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Coù taùm haïng ngöôøi löu chuyeån sinh töû maø khoâng truï sinh töû. Sao goïi laø taùm? Laø höôùng Tu-ñaø-hoaøn, ñaéc Tu-ñaø-hoaøn; höôùng Tö-ñaø-haøm, ñaéc Tö-ñaø-haøm; höôùng A-na-haøm, ñaéc A-na-haøm; höôùng A-la-haùn, ñaéc A-la-haùn. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù taùm haïng ngöôøi löu chuyeån sinh töû maø khoâng truï sinh töû. Cho neân, Tyø-kheo, haõy tìm caàu phöông tieän thoaùt naïn sinh töû. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.